

Lietuvos Respublikos Ministrėi Pirmininkei

Ingridai Šimonytei

Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius

El. p.: lrvkanceliarija@lrv.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Kopija:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui

Simonui Gentvilui

A. Jakšto g. 4, 01105 Vilnius

El. p.: info@am.lt

DĖL APLINKOS MINISTRO VEIKSMŲ

2024 m. gegužės 31 d.

Vilnius

Asociacija „Kraštovaizdis“ (toliau – ir asociacija) atstovauja suinteresuotą visuomenę aplinkos klausimais bei priimant su aplinka susijusius sprendimus.

UAB „Žalia žemė“ kartu su UAB „Evecon“ planuoja statyti iki 72 vėjo elektrinių parką Alionių, Širvintų ir Zibalų sen. Širvintų r. sav. Vilniaus apskr. teritorijose (toliau – VE parkas).

UAB „Sweco Lietuva“ parengė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą „UAB „Žalia žemė“ planuojamų iki 72 vėjo elektrinių parko Alionių, Širvintų ir Zibalų sen. Širvintų r. sav. Vilniaus apskr. teritorijose statyba ir veikla“ (toliau – PAV ataskaita), kurią po svarstymo su visuomene, pateikė planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo subjektams pateikti išvadoms.

2024 m. balandžio 17 d. kreipimusi 1388 jį pasirašę asmenys kreipėsi į Širvintų rajono savivaldybės merę ir Širvintų rajono savivaldybės tarybos narius, prašydami Širvintų rajono savivaldybės tarybos priimti Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 11 straipsnio 6 dalyje numatytą neigiamą motyvuotą sprendimą dėl PAV ataskaitos.

Taip pat anksčiau, dar 2023 m. birželio mėnesį Širvintų rajono savivaldybės tarybai ir merėi buvo pateiktas 884 asmenų pasirašytas kreipimasis, kuriuo buvo prašoma inicijuoti griežtesnių reikalavimų ir didesnių – mažiausiai dvigubai ar dar reikšmingesnio dydžio atstumų (apsaugos zonų) nuo numatomų statyti vėjo elektrinių iki žmonių gyvenamųjų pastatų, kultūros vertybių, saugomų gamtos ir kraštovaizdžio objektų nustatymą, nei yra numatyti šiuo metu planuojamo statyti VE parko projekto vystytojų. Taigi, visuomenė prieštarauja VE parko statyboms, be kita ko, nustatyta tvarka teikdama pagrįstas ir motyvuotas pastabas ir prieštaravimus dėl PAV ataskaitos, su dalimi kurių sutiko ir pripažino pagrįstais ir PAV ataskaitos rengėjai.

2024 m. gegužės 30 d. interneto portaluose buvo paskelbta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro Simono Gentvilo publikacija „Simonas Gentvilas. Kaip Živilė Pinskiuvienė

Lietuvą toli nuo gerovės valstybės“, kuri, be kita ko, paskelbta ir interneto tinklalapyje lrt.lt: <https://www.lrt.lt/naujienos/pozicija/679/2285919/simonas-gentvilas-kaip-zivile-pinskuviene-lietuva-tolino-nuo-geroves-valstybes> (toliau – Publikacija).

„Šis projektas neatsitiktinis – tai didžiausias sausumos vėjo jėginių parkas Lietuvoje. Širvintiškiai praturtėtų tiesiogine ta žodžio prasme.,,

„ O vietos bendruomenė kas metus gautų 2–3 mln. Eur.,,

„ Kadangi Širvintų savivaldybė nėra pati įsteigusi savo saugomų teritorijų, o vėjo jėginės niekaip neigiamai nepaveiks aplinkos oro, vandens, dirvožemio būklės.,,

„ Šio vėjo jėginių parko vystytojai jau sumažino savo planus nuo 117 vėjo jėginių bokštų iki 48.

„ Bet reikia suprasti, kad laikas tiksi. Lietuva jau kitąmet atsijungs nuo sovietinės įtakos elektros BRELL tinklo ir pakankama vietinės elektros gamyba taps ypač svarbi.,, ir kt.

Po minėta Publikacija yra priedas: „Šis tekstas – asmeninė jo autoriaus (-ės) nuomonė.“, tačiau verta prisiminti, kad aplinkos ministras nėra privatus asmuo, žurnalistas ar pan., o asmuo, užimantis itin aukštą pareigą Lietuvos Respublikos Vyriausybėje, turintis jam priskirtus valstybinės valdžios įgaliojimus, be kita ko, aplinkosaugos srityje.

Asociacijos nuomone, aplinkos ministras Simonas Gentvilas, Publikacijoje viešai pareiškdamas savo išankstinę nuomonę dėl VE parko, šiuo metu vykstant VE parko PAV ataskaitos vertinimo procedūroms, darė neleistiną viešą spaudimą ir įtaką institucijoms, priimančioms sprendimus ir teikiančioms išvadas dėl PAV ataskaitos. Asociacijos žiniomis, iki Publikacijos viešo paskelbimo kitos valstybinės institucijos nustatyta tvarka dar nebuvo pateikę savo išvadų dėl PAV ataskaitos.

Iš viešai skelbiamos ir prieinamos informacijos suprantame, kad VE parko vystytojų spaudimas tiek valstybinėms institucijoms, tiek gyventojams, gyvenantiems ar turintiems nuosavybės numatomo VE parko teritorijoje, yra itin didelis, norima kuo greičiau pradėti VE parko statybas ir pastatyti kuo daugiau vėjo elektrinių.

Atkreiptinas dėmesys, kad poveikio aplinkai vertinimo procesas tam tikrais aspektais yra panašus į teisėsaugos institucijų darbą – šiame procese turi būti maksimaliai užtikrinamas išvadas teikiančių poveikio aplinkai vertinimo subjektų objektyvumas, profesionalumas ir nešališkumas. Šie principai galėjo būti pažeisti aplinkos ministrai Simonui Gentvilui Publikacijoje išsakius savo išankstinę nuomonę dėl VE parko. Svarbu tai, kai du iš VE parko planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese dalyvaujančių subjektų – Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba ir Aplinkos apsaugos agentūra, yra tiesiogiai pavaldūs aplinkos ministrai. Būtent aplinkos ministras gali daryti įtaką ir šių įstaigų vadovų karjerai ir bendrai įstaigų veiklai.

Asociacijos nuomone, aplinkos ministro viešai išsakytas išankstinis nusistatymas dėl VE parko tariamos naudos, vykstant PAV ataskaitos rengimo ir tvirtinimo procedūroms, netoleruotinas ir pažeidžia objektyvumo, nešališkumo principus. Taip elgtis einant aplinkos ministro pareigas negalima.

Tikimės, kad aplinkos ministras nedarė kitos neleistinos įtakos jam pavaldžių įstaigų vadovams ir tarnautojams bei nedarė spaudimo priimant išvadas dėl VE parko PAV ataskaitos.

Prašome Jūsų:

- 1) Užtikrinti, kad atliekant planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūras ministrai ir kiti aukštas pareigas einantys pareigūnai neskelbtų išankstinės nuomonės nepasibaigus nustatytoms procedūroms ir būtų užtikrintas objektyvumo ir nepriklausomumo principų laikymasis.
- 2) Įpareigoti aplinkos ministrą Simoną Gentvilą paneigti viešai paskelbtą išankstinę nuomonę dėl Širvintų VE parko bei užtikrinti, kad jam pavaldžios institucijos nebūtų įtakojamos priimant sprendimus su PAV ataskaita.

Elektroninio pašto adresas kontaktams: dokumentai@krastovaizdis.eu.

Pagarbiai,

Asociacijos „Kraštovaizdis“ prezidentas

Teisutis Buda